

O JUMĂTATE DE VEAC DE CÂND
VLĂDICIA DE LA CLUJ AJUNGEA
ARHIEPISCOPIE IAR VLĂDICA
JUSTINIAN EPISCOPI-VICAR AL ACESTEI
ARHIEPISCOPII

† ANDREI
Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

In anul 1973 Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului este ridicată la rangul de Arhiepiscopie, Episcopul Teofil Herineanu la rang de Arhiepiscop, iar Justinian Chira este ales Episcop-Vicar al acestei Arhiepiscopii.

Pe Arhiepiscopul Teofil cel milostiv și rugător l-am pierdut în anul 1992, iar pe Justinian Chira, care între timp ajunsese Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmărilor, în 2016. Se împlinesc șapte ani de când Arhiepiscopul Justinian „Voievodul” spiritual al Maramureșului și al întregii Transilvanii s-a mutat la Domnul, și cincizeci de ani de când a fost hirotonit Episcop-Vicar al Clujului. Ne-a durut momentul în care s-a mutat în eternitate de la noi.

Nici Arhiepiscopul Justinian nu s-a rupt cu ușurință de noi, și-mi permit să-l citez: „Îmi imaginez ce greu o

să-mi fie după ce voi muri. Am să mă *cert* în fiecare zi cu Dumnezeu pentru sufletul fiecăruia dintre voi. Am să mă cert cu El și n-am să-L las să vă arunce în iad. Am să-I spun: *...pe acesta nu, că îl cunosc, a făcut și lucruri bune; nici pe acesta...* Și toată ziua am să mi-o petrec luptându-mă să nu vă las în focul iadului”¹.

A fost părintele și „voievodul” unui număr imens de oameni, pentru că, având inima mare, îi primea pe toți: tineri și bătrâni, săraci și bogați, oameni simpli și oameni titrați, creștini practicanți și indiferenți. Toți aveau loc în inima lui. Pe toți laolaltă și pe fiecare în parte îi cuprindea în inima lui și le simțea bucuriile și necazurile. Îl dureau toate suferințele și toate păcatele lor. Vedeau suferința fizică și morală din jurul lui, vedea văduvele, orfanii, bătrânii, oamenii fără sprijin, oamenii în lipsuri și nevoi, săracii, oropsiții și pe cei ce se luptau cu păcatele. Pe toți îi îmbărbăta.

Vremurile nu au fost ușoare. Rohia, al cărei ctitor principal este, a trecut și ea prin rigorile regimului de tristă amintire. A ajuns apoi Episcop-Vicar la Cluj, iar misiunea și-a încununat-o organizând și făcând prosperă Episcopia Maramureșului și Sătmarului.

---

¹ Pr. Batin Ștefan, *Mărgăritare din visteria unui mare duhovnic: Justinian, Episcopul Maramureșului și Sătmarului*, Alba Iulia, 2009, p. 1.

În toată această vâltoare, la el au apelat mulți dintre cei răniți pe calea vieții. Eu însumi, când eram inginer la Cluj, dar, mai ales, după ce am ajuns preot, izbindu-mă de duritatea sistemului totalitar, după ce vorbeam cu dânsul, aveam alt curaj și altă determinare. Îmi închipui căți alții au beneficiat de aceeași mângâiere.

Și după ce ne primea pe toți, ne iubea pe toți. Iar fiii lui duhovnicești erau sfătuiți să răspundă cu aceeași măsură: „Nu avem voie să fim nepăsători, trebuie să ne doară profund greutatea oamenilor de astăzi. Greutatea oamenilor de astăzi vine din lipsa totală de înțelepciune. Pentru că pământul ne poate hrăni pe toți, pământul ne poate îmbrăca pe toți, dar lipsa de organizare e cauza mizeriei. Un adevărat preot nu va permite în parohia lui să fie o văduvă care să moară de foame. Nu va permite ca în parohia lui să existe bătrâni care să nu aibă ce mânca sau să moară de frig”².

Iar apoi se ruga pentru toți și le purta sarcinile la toți. Într-un dialog cu un preot spunea: „Eu, părinte, sunt rănit profund de milă...! Înțelegeți?!... Mi-e foarte milă de toată lumea. Sunt niște martiri toți oamenii din mileniul III. Toți cei care au intrat în mileniul III, toți oamenii, de la pruncul cel mic până la moșneag, sunt niște chinuiți și niște martiri. Dar, în măsura în care vor rezista în acest

² *Ibidem*, p. 40.

mileniu străin de Dumnezeu, vor fi încununăți ca toți sfinții, dacă își vor duce cu răbdare crucea vieții”³.

Multe lucruri bune se pot spune de Înaltpreasfințitul Justinian. Eu mă voi opri doar la trei: 1. A fost un mărturisitor pentru Domnul Hristos și pentru Biserica Ortodoxă; 2. A fost omul dragostei și al îngăduinței; 3. A fost un om în jurul căruia a adiat zefirul sfințeniei.

1. A fost un mărturisitor pentru Domnul Hristos și pentru Biserica Ortodoxă

Momentul în care s-a născut, pe data de 28 mai 1921, era unul special: Duminica Rusaliilor, în timpul Sfintei Liturghii. De fapt, și plecarea din 30 octombrie 2016 a avut loc tot duminica în timpul Sfintei Liturghii. Și intrarea și ieșirea din viață îl prevestesc pe omul care-L mărturisește și-L slujește pe Mântuitorul.

Din adolescență, așa cum ne relatează, „plângea de dor după altă lume, care simțea că-l așteaptă, nu acolo pe câmp cu vacile. În această lume miraculoasă, în această lume extraordinară, a trăit 75 de ani...”⁴, după ce s-a

³ *Ibidem*, p. 38.

⁴ Bogdan Eduard, *Convorbiri în amurg*, Cluj-Napoca, ed. Dacia, 2006, p. 148

călugărit. Peste Rohia au trecut și încercări, mai ales în anul 1959, când s-a dat decretul 410. A fost nevoit să renunțe la mulți dintre bunii săi ucenici: „Am făcut slujbă, am luat masa împreună, ne-am îmbrățișat, apoi ne-am despărțit. Noaptea târziu am rămas singur în fața bisericii. Unii au plecat spre Lăpuș, alții spre sat, alții spre Boiereni. Îi auzeam cum se îndepărtează vorbind. Eu am rămas aici singur, urlând prin aceste păduri, ducându-le dorul celor plecați...”⁵. Peste ani lucrurile s-au redresat.

În fața tuturor acestor încercări a avut o atitudine demnă și, prin scrisul său, a subliniat importanța pe care Biserica și preoții o au în această lume potrivnică: „Secole îndelungate, când noi, românii transilvăneni, nu aveam nici voievozi, nici dascăli, nici nobili, el, preotul Bisericii lui Hristos, ne-a fost de toate: și îndrumător, și părinte, și învățător, și mângâietor. El niciodată nu ne-a părăsit. S-a născut dintre noi, a crescut cu noi și a trăit cu noi. A gustat împreună cu noi bucuriile și necazurile”⁶.

Predicile lui puternice au răsunat atât la Rohia, cât și la Cluj, iar acum, după ce a venit libertatea, la

⁵ *Ibidem*, p. 41.

⁶ Justinian Chira Maramureșanul, *Viața Maicii Domnului*, Cluj-Napoca, 1986, p. 84.

Baia-Mare și în toate locurile unde a făcut misiune. Poporul îl asculta cu sfințenie și îl adula. Multora le va fi foarte dor de dânsul.

2. A fost omul dragostei și al îngăduinței

Pentru noi toți și, în special, pentru cei pe care îi întâlnea la Rohia, avea o dragoste nesfârșită. Își mărturisește acest gând lui Ioan Alexandru: „Îmi sunt dragi oamenii de acolo. Mă gândesc la ei cu sfințenie. Când trec pe la Rohia sunt fericit... Dacă va vrea Bunul Dumnezeu, acolo mă voi întoarce și eu. Viu sau după ce mă va chema la El. Acolo mă voi întoarce ca să fiu în mijlocul celor pe care așa de mult i-am iubit, i-am cinstit, i-am slujit”⁷. Și acum se întoarce, așa cum și-a dorit, la mănăstirea sa de suflet, la Rohia.

Oricine-i solicita ajutorul nu pleca cu mâna goală și acum socotim că Mântuitorul pentru toate îl va răsplăti, așa cum Însuși a promis: „*Veniți, binecuvântați Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav*

⁷ PS Justinian Chira, Ioan Alexandru, *Scrisori*, Baia-Mare, 2001, p. 223.

am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine” (Matei 25, 34-36).

Dar, în mod special, i-a iubit pe călugări, pe preoți și pe tinerii teologi, începând cu ucenicul său privilegiat și mai apoi colaboratorul său, Preasfințitul Iustin. Cu toate necazurile, frământările și incertitudinile lor, îl abordau pe Avva și primeau răspunsul potrivit.

3. A fost un om în jurul căruia a adiat zefirul sfințeniei

Eram mic și, în mentalul colectiv al maramureșenilor, era prezentă ideea că starețul de la Rohia este un om cu viață sfântă. De fapt, nici nu știam că ar mai fi un alt stareț pe lume, ci îl socoteam unic. Aceste afirmații nu le fac numai eu, care îl admir din copilărie și sunt cleric, ci le face și un jurnalist onest și cu bună intenție, Bogdan Eduard. El consemnează: „În Maramureș, Episcopul Justinian este cea mai iubită ființă. Oamenii spun că e sfânt. Că a făcut și continuă să facă minuni. Că e clarvăzător și vorbește cu lumea de dincolo așa cum vorbim noi cu prietenii și cu membrii familiei. Că i-a apărut în față, în carne și oase, Fecioara Maria, când au fost alungați toți călugării din Mănăstirea Rohia și a rămas singur, urlând de durere, prin păduri, după frații săi. Fecioara avea Pruncul în brațe și plângea. I-a spus:

nu pleca din casa mea, căci nimic nu ți se va întâmpla. Că a venit în trei rânduri Securitatea să-l aresteze și că nu au putut trece de ultima bancă din drumul spre Mănăstirea Rohia. Aerul se transformase într-un zid invizibil și s-au izbit de el până au căzut vlăguiți și s-au întors speriați de moarte. Că a trecut prin două atentate din care nici un om obișnuit nu ar fi scăpat, dar, de fiecare dată, l-a salvat Maica Domnului”⁸.

Acum a plecat la Domnul Hristos și la Preasfânta Sa Maică. Și, cum ne-a promis de multe ori, nădărdum să se roage pentru noi ca toți să ajungem acolo. Ne rugăm și noi pentru el ca Dumnezeu să-i facă parte de odihnă întru Împărăția Sa.

A plecat cu sufletul senin și împăcat. Nu uit niciodată că, într-o predică, ne-a spus că atunci când Domnul Hristos va reveni, iar noi toți vom învia, fiecare din noi va auzi bătând clopotele din satul lui. A plecat și cred că-i va zice Domnului Hristos, dimpreună cu poetul Traian Dorz: „Primește-mă, Iubire, și mă sărută drag/
Când vin de-așa departe și de demult-acasă/ Și, ca o mamă dulce, întâmpină-mă-n prag,/ Strângându-mă la sânu-ți c-o lacrimă duioasă”⁹.

⁸ Bogdan Eduard, *op. cit.*, p. 8.

⁹ Traian Dorz, *Lumile luminii*, Simeria, 2013, p. 432.